

INTERVJU MINISTRA VRDOLJAKA ZA ENERGETIKA-NET

Hitno u realizaciju energetske projekata

Kakav je vaš stav o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika na Jadranu?

Želim da Hrvatska pokrene svoje potencijale i na kopnu i na moru jer ih do sada nije u dovoljnoj mjeri iskoristila, već je sve više ovisna o uvozu energije, a to se za dobrobit svih nas mora promijeniti. Hrvatska ima resurse i potencijale koje do sada nije koristila, a ako hrvatski građani žele razvoj i bolji život te razvoj industrije i time otvaranje novih radnih mjesta, nužno moramo osigurati dostupnu i što jeftiniju energiju. Kada znamo da energiju, kao i cijela EU, moramo uvoziti iz sve nestabilnijih dijelova svijeta, jasno je da bez korištenja domaćih izvora i to svih vrsta energije nema ni razvoja industrije, ali ni gospodarstva uopće. Zamislite što bi bilo da Hrvatska prije nije istraživala naftu i plin i od kuda bi građani i industrija dobivali plin ako ga Rusija prestane isporučivati?! Nemojte zaboraviti i da je realizacija naših energetske projekata važna i kako bi postavili europsku ravnotežu u energetske utakmici Rusije i Zapada, posebno u zemljama Balkana. Za postizanje energetske sigurnosti izuzetno je važno i povezivanje zemalja Srednje i Istočne Europe te usklađivanje nacionalnih i europskih energetske politika. Trenutačna odluka da se taj projekt odgodi do poslije izbora, donesena je isključivo kako bi se zaustavilo politiziranje te izuzetno važne teme koja će na neki način odrediti razvoj države za generacije koje dolaze. Također, učinit ćemo sve i potrošiti koliko je god potrebno vremena da bi u potpunosti zaštitili interes Hrvatske i interes svih naših građana, kako ekonomski, tako i ekološki. Istraživanje i eksploatacija nafte i plina u Hrvatskoj je projekt kojim dugoročno osiguravamo energetske stabilnost, rast industrije i gospodarstva u cjelini te jeftinije energente za građane i industriju. Njegove dobrobiti će građani i industrija osjetiti za nekoliko godina, a i dalje će to biti projekt ključan za razvoj hrvatskog gospodarstva, pa ću bez obzira na prepreke i udarce učiniti sve da se ostvari i da u novom mandatu počne i prva eksploatacija.

Hrvatska planira graditi dvije termoelektrane na fosilna goriva (TE Plomin C na ugljen i TE-TO Osijek na plin). Kako bi se Hrvatska trebala postaviti s obzirom na skori očekivani manjak proizvodnih kapaciteta, europsku niskougljičnu politiku i energetske ciljeve?

Hrvatska se u strategiji energetske razvoja odredila prema razvoju balansirane mješavine energetske izvora. Pri tome, razvoj i gradnja konvencionalnih izvora energije su nužni i za ostvarivanje projekata obnovljivih izvora. Upravo su konvencionalni izvori energije kompatibilni sa svim ostalim energetske projektima jer je ta sinergija izuzetno važna i nužna zbog diversifikacije rizika proizvodnje energije i stabilnosti energetske sustava. Realizacijom svih tih projekata, koje ne mogu i ne želim dijeliti na više ili manje važne, jer su svi jednako ključni za prosperitet Hrvatske, smanjit ćemo uvoz, osigurati jeftiniju energiju za hrvatske građane i industriju te povećati izvoz energije. Također, svi ti energetske projekti pokrenut će i ostalu industriju, privući investicije, otvoriti nova radna mjesta, spriječiti odlazak domaćih stručnjaka i privući nove stručnjake u Hrvatsku. Što se tiče samih termoelektrana, navest ću vam primjer Plomina C. Gradnjom te elektrane zamijenit će se stari blok i znatno povećati snaga i to sve uz poboljšanje zaštite okoliša i bolju kvalitetu zraka. Primjerice, kada bi sve elektrane u EU radile tehnologijom koju će imati Plomin C, emisije štetnih plinova bi bile deset puta manje nego sada. A uz sve to, time će se smanjiti uvoz električne energije, jer će Plomin C proizvoditi 17% godišnje potrošnje električne energije, gotovo kao hrvatski dio u Nukleari Krško i imati utjecaj od najmanje pola postotnog poena na rast ukupnog BDP-a Hrvatske.

Kakav je vaš stav kada je riječ o obnovljivim izvorima, u smislu kako ubuduće financirati taj sektor – većim davanjima građana, stavljanjem tehnologija sasvim na tržište ili nekim drugim pristupom?

Hrvatska se opredijelila za korištenje obnovljivih izvora energije u skladu s načelima održivog razvoja. To konkretno znači da smo se u korištenju tih izvora vodili načelima da poticaje za obnovljive izvore plaćaju svi krajnji kupci električne energije te da temeljno načelo sustava poticanja mora biti odgovorno i efikasno korištenje tog novca. Također, vodit ćemo računa i o razvoju tehnologija za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora te raditi balans između te činjenice i nužnosti izdvajanja za obnovljive izvore za koje izdvajaju svi potrošači. U posljednjih dvije godine Hrvatska izuzetno puno napravila, pa je tako 2012. godine na elektroenergetsku mrežu u RH bilo priključeno elektrana snage 173 MW, dok smo na početku ove 2015. godine imali više od 412 MW iz obnovljivih izvora energije i tako došli na oko 17% udjela obnovljivih u ukupnim izvorima. Naše gospodarstvo i građani ne mogu ovisiti samo o tome hoće li biti dovoljno vjetrova ili sunca i zato uz povećanje proizvodnje iz obnovljivih izvora moramo znatno ulagati i u konvencionalne izvore. Također, uz ostale obnovljive izvore, sada poseban naglasak želimo staviti na poticanje elektrana na bioplin i biomasu koje predstavljaju najstabilniji obnovljivi izvor energije, smanjuju potencijalne ekološke opasnosti, zapošljavaju najveći broj radnika, imaju najveći udio komponenti

domaće industrije u proizvodnju i daju najveći doprinos gospodarstvu. Smatram da smo s rješenjima koja donosi novi Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji dugoročno postavili održive temelje za daljnje povećanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora.

Srušena je presuda bivšem premijeru Ivi Sanaderu za korupciju vezano za upravljačka prava u Ini, a u tijeku su dvije arbitraže s neizvjesnim ishodom. Kako bi po vašem mišljenju država trebala razriješiti svoje odnose s MOL-om u Ini?

To je samo potvrda onoga što stalno ističemo, a to je da u Hrvatskoj ne postoji nikakva urota protiv MOL-a. Mi prema planu nastavljamo s arbitražnim postupkom koji posreduje u sporu hrvatske države i MOL-a, a ne s gospodom Sanaderom i Hernadijem. Mislim da se u čelništvu MOL-a nadaju promijeni vlasti i lakšem dogovoru s eventualnom novom Vladom, s obzirom na povijest koju HDZ ima u pregovorima s mađarskom naftnom tvrtkom. Zato sam pregovore s MOL-om postavio tako da će se teško i neka druga moguća Vlada odlučiti ići protiv hrvatskih interesa koje zastupam svim srcem. Građanima mora biti jasno da upravo zbog štetnih Ugovora koje je sklopio Sanader, MOL-ova ulaganja u INA-u su tek simbolična, pa kompanija sve više zaostaje za konkurencijom i partnerom MOL-om. Inzistiram na tome da MOL omogući investiranje INA-e u energetska sigurnost i projekte u RH, pa i šire regije, povećanje proizvodnje i da osigura dobit za dioničare. Očekujem da MOL prema INA-i postupa kao odgovorni, drugi najveći dioničar i razvija sve dijelove INA-e u skladu s preuzetim obvezama i to INA-u kao samostalnu, razvijenu, regionalnu kompaniju, a ne kao podružnicu MOL-a.

Kakav je vaš stav o HEP-u? Treba li ta tvrtka ostati u vlasništvu države ili je treba privatizirati, kako i zašto?

Mislim da se HEP razvija u dobrom smjeru i u narednim će godinama moći biti još čvršći oslonac energetske politike čitave zemlje i još snažniji pokretač domaćeg gospodarstva. Tome može pomoći i IPO koji može biti i dobra odskočna daska za snažan iskorak u regiju, kako u povećanju udjela tako i eventualnim kupovanjem udjela u tvrtkama. Uloga HEP-a u domaćem gospodarstvu je iznimna – HEP je jedna od najvećih poslovnih grupacija u regiji, jedan od najvećih regionalnih investitora u energetiku. HEP je veliki izvoznik električne energije, jedan od većih hrvatskih poslodavaca i poslovnih partnera, a sve više osvaja regiju, pa je u samo nekoliko posljednjih mjeseci osvojio znatan udio opskrbe na slovenskom i na još nekim tržištima u regiji. Također, pokrenuo je ciklus revitalizacije i rekonstrukcije hidroelektrana vrijedan 3,6 milijarde kuna - samo do 2019. godine će investirati 2,1 milijardu kuna, a to je približno iznos koji će uštedjeti provođenjem projekta restrukturiranja. Radi se ubrzano i na novim projektima elektrana vrijednih više od milijarde eura.

U planu je gradnja LNG-terminala na Krku. Kakav je vaš stav o tom projektu - kako ga realizirati i kako postaviti održiv poslovni model za njegov rad?

Naš stav je potpuno jasan, mi projekt podržavamo i važan je za sigurnost opskrbe, ali ne Hrvatske, nego Jugoistočne Europe. Neosporno on je strateški europski i hrvatski projekt, a radimo sve na tome da bude i ekonomski isplativ. Europska komisija njime želi provesti diverzifikaciju opskrbnih plinskih pravaca te povećati sigurnost opskrbe plinom Europskoj uniji, ali i ostalim zemljama regije. Projekt se odvija ubrzanim tempom i terminskim planom usuglašenim s Europskom komisijom što omogućuje završetak realizacije i izgradnje projekta do kraja 2019. godine. S pravom očekujem da će i taj projekt donijeti hrvatskom gospodarstvu značajan novi investicijski ciklus i biti dobar pokazatelj kvalitete našeg investicijskog okruženja inozemnim tvrtkama u budućim projektima.